Сажетак извјештаја Хавијера Солане, специјалног представника Европске Уније за заједничку спољњу и безбједносну политику

САЖЕТАК ИЗВЈЕШТАЈА ХАВИЈЕРА СОЛАНЕ, СПЕЦИЈАЛНОГ ПРЕДСТАВНИКА ЕВРОПСКЕ УНИЈЕ ЗА ЗАЈЕДНИЧКУ СПОЉЊУ И БЕЗБЈЕДНОСНУ ПОЛИТИКУ,

О МОГУЋНОСТИ СЛАЊА МИСИЈЕ ЕВРОПСКЕ УНИЈЕ У БОСНУ И ХЕРЦЕГОВИНУ

Извјештај презентован Савјету министара спољњих послова земаља чланица ЕУ

23. фебруар 2004. године

УВОД

Европски савјет је 12. децембра 2003. године потврдио спремност Европске уније за успостављање мисије у Босни и Херцеговини која би заступала европску политику у области безбједности и одбране, и која би укључивала и војну компоненту. НАТО у овом моменту разматра будућност снага СФОР-а. У случају да НАТО одлучи да оконча мисију СФОР-а, ЕУ треба бити спремна да пошаље нове снаге у БиХ.

Слањем нових снага у БиХ, кључни циљ Европске уније био би да допринесе и помогне БиХ да оствари свој циљ потпуне интеграције у ЕУ и НАТО.

Мисија ЕУ била би резултат једног опсежног и свеобухватног приступа, који би обухватио политичке, економске и безбједносне аспекте. Овај извјештај највећим је дијелом посвећен безбједносном елементу.

1. НОВА МИСИЈА ПОСЕБНОГ КАРАКТЕРА

Након окончања мисије СФОР-а, БиХ ће се наћи у потпуно другачијој позицији у односу на ситуацију када је НАТО први пут послао своје трупе у ову земљу 1995. године. Циљеви, величина и састав нове мисије ЕУ-е треба да одражавају новонасталу ситуацију.

Таква мисија треба да оствари два кључна циља:

- Треба загарантовати сигурно окружење за испуњење циљева наведених у ОХР-овом Плану спровођења мисије и Споразуму о стабилизацији и придруживању, те директно допринијети остварењу тих циљева.
- Посебно тежиште треба ставити на борбу против организованог криминала.

2. СИГУРНО ОКРУЖЕЊЕ

Снаге ЕУ-е требале би бити организоване тако да могу преузети војне обавезе и надлежности из Дејтонског мировног споразума, те допринијети политичком циљу стварања стабилне, демократске и просперитетне БиХ. Ове снаге биле би финална гаранција овлаштења високог представника у складу са Дејтонским споразумом. Ове снаге требале би имати пуна законска овлаштења (укључујући овлаштења садржана у Анексу ИА Дејтонског споразума) за помоћ у спровођењу Општег оквирног споразума за мир у Босни и Херцеговини.

- Снаге ЕУ-е требале би бити снажне и поуздане, и дјеловати у складу са поглављем ВИИ Повеље Уједињених нација. ЕУ снаге требале би имати могућност да одговоре на било коју пријетњу безбједности и стабилности у БиХ.
- Састав и структура ових снага би се временом прилагодили. Да би снаге овог типа биле ефикасне, морају имати солидан обавјештајни елемент, флексибилне и интегрисане капацитете, те могућност да позову резервне трупе извана.

3. ТЕЖИШТЕ НА ОРГАНИЗОВАНОМ КРИМИНАЛУ

Главна препрека даљем процесу стабилизације у БиХ је језгро организованог криминала и политичког екстремизма. Успостављање владавине закона и борба против мрежа организованог криминала кључни су фактор дугорочне стабилности у БиХ. ЕУ већ учествује у активностима у овим областима, кроз ЦАРДС програм и ЕУПМ.

Крајњи циљ је БиХ која се може самостално борити против организованог криминала. Институције које су одговорне за тај дио – Државна агенција за информације и заштиту и босанско-херцеговачке полицијске снаге, сада су у фази формирања и јачања. Међутим, још увијек има много проблема. Док се тај дио посла не оконча, биће потребна међународна помоћ.

4. ИНТЕГРИСАНИ ПРИСТУП ЕУ-е

Један од кључних фактора за остварење политичких циљева ЕУ-е биће рационално и досљедно коришћење разних расположивих потенцијала и капацитета ЕУ-е у БиХ. Најбољи начин да се то оствари је кроз сарадњу и адекватно руковођење на терену. Окосница таквог дјеловања је појачана координиативна улога специјалног представника Европске уније. Он мора имати могућност да дјелује као *примус интер парес*, односно да има приоритет у одлучивању у односу на шефове других мисија ЕУ-е у БиХ. Посебно треба нагласити да специјални представник Европске уније треба истовремено осигурати имплементацију одредаба Дејтонског и Паришког споразума с једне стране, те напредак у процесу стабилизације и придруживања с друге.

5. БЛИСКА САРАДЊА СА НАТО САВЕЗОМ

Међународна заједница је била веома ефикасна у рјешавању проблема на Балкану сваки пут када је дјеловала уједињено. За успјех било које операције ЕУ-е у БиХ, од кључног је значаја да ЕУ оствари најбољу могућу сарадњу са НАТО савезом и Сједињеним Државама. Практични и политички разлози указују да снаге ЕУ-е могу искористити предности свих потенцијала НАТО савеза, у складу са Споразумом “Берлин плус”.

У планирању снага ЕУ-е, као и у Споразуму “Берлин плус”, треба узети у обзир сва искуства стечена у Операцији *Цонцордиа*.

6. РАЗГОВОРИ СА БОСАНСКО-ХЕРЦЕГОВАЧКИМ ВЛАСТИМА

Званичници Европске уније и њихове колеге из НАТО-а већ су успоставили контакт са бх. властима. Наставиће се разговори између Европске уније и босанско-херцеговачких власти.